

Fartygsredare grundade skenfackförbundet ”Finlands Fria Sjöfarare rf” för att undergräva arbetsvillkoren

De senaste åren har ett företagskluster som använder bolagsnamnen EW Finland, Nordic Jetline Finland, Coast Line, Nordic Coast Line, Pörtö Line, Söderskär Shipping och Kalbåda Shipping opererat skärgårdstrafikens rutten i Åland och Åbo samt östra Helsingfors och Borgå. Beslutanderätten i samtliga bolag utövas av samma två personer: Hans Jonasson och Oskar Berndtsson. I mars grundade Jonasson arbetstagarföreningen Suomen Vapaat Merenkulkijat ry, som tecknat kollektivavtal med EW Finland Oy och Nordic Jetline Finland Oy. Sjöfartens fackförbund anser att det handlar om ett så kallat gult fackförbund, som inte genuint representerar arbetstagarna på ett trovärdigt sätt.

Gult fackförbund tillvaratar arbetsgivarens intressen

Ett gult fackförbund är en registrerad förening som påstås vara en arbetstagarförening men som i verkligheten kontrolleras av arbetsgivaren. Ett gult fackförbund grundas ofta av arbetsgivaren eller personer som är lojala mot arbetsgivaren. Det är alltså inte någon äkta arbetstagarförening som bevakar arbetstagarnas intressen och förbättrar deras arbetsvillkor, utan verkar huvudsakligen i enlighet med arbetsgivarens intressen och mål. Att tillhöra en arbetstagarförening som grundats av arbetsgivaren är ofta inte frivilligt för arbetstagaren och föreningen erbjuder inte sina medlemmar de tjänster som fackförbunden normalt sett erbjuder, som intressebevakning eller rättshjälp.

Syftet med ett gult fackförbund är att undergräva anställningsvillkoren, ofta speciellt i anknytning till lönen. Ett gult förbund kan ha grundats för att skapa en skenbar avtalspartner, med vilken arbetsgivaren skulle kunna teckna ett kollektivavtal. Ett kollektivavtal med ett gult förbund lockar arbetsgivaren t.ex. då arbetsgivaren försöker avtala annorlunda om vissa lagrum eller kringgå ett allmänt bindande kollektivavtal som annars skulle tillämpas i branschen genom att teckna ett eget alternativt kollektivavtal.

Ett kollektivavtal med ett gult förbund kan också ha tecknats för att arbetsgivarens entreprenad- eller uppdragsavtal inkluderar ett krav på att ett kollektivavtal ska följas, men arbetsgivaren inte vill teckna ett kollektivavtal med en arbetstagarförening som representerar branschens arbetstagare. Då bestämmer sig arbetsgivaren för att själv grunda en skenbar arbetstagarförening med vilken arbetsgivaren ensidigt dikterande kan avtala om anställningsvillkoren och lönen för arbetet, då ingen part i avtalet egentligen står på arbetstagarnas sida.

Ibland kan lönen enligt ett kollektivavtal som tecknats av ett gult förbund vid första anblicken verka bättre än den minimilön som annars skulle ha tillämpats på anställningen. I verkligheten förlorar dock arbetstagaren t.ex. de lönetillägg som hör till honom eller henne, eftersom det gula förbundet alltid verkar enligt arbetsgivarens intressen. Om inte arbetsgivaren skulle sträva efter betydande nytta med sitt agerande, såsom besparingar i lönekostnaderna, skulle arbetsgivaren inte ha någon anledning att själv grunda en konstgjord arbetstagarförening.

Finlands Fria Sjöfarare rf lär ha grundats för att skenbart uppfylla Ålands landskapsregerings konkurrensutsättningsvillkor för skärgårdstrafiken

Ålands landskapsregering konkurrensutsätter rutter som trafikeras av förbindelsefartyg. Enligt villkoren i entreprenadavtalet som tecknas genom konkurrensutsättning ska den företagare eller entreprenör som opererar förbindelsefartyget följa ett gällande kollektivavtal.

Sedan 2015 har bolag där Hans Jonasson och Oskar Berndtsson utövar beslutanderätt varit entreprenör för underhållet av Ålands förbindelsefartygstrafik på olika linjer och med olika namn. För närvarande opererar **Nordic Jetline Finland Oy** på den södra linjen med fartygen *M/s Ejdern*, *M/s Gudingen*, *M/s Knipan* och *M/s Skiftet*.

Sedan 2014 har det funnits ett kollektivavtal mellan Nordic Jetline Finland Oy och sjöfartens fackförbund. Det upphörde i slutet av februari med att Nordic Jetline Finland inte ville förlänga eller förnya kollektivavtalet, "eftersom det inte finns något allmänt bindande kollektivavtal i branschen och eftersom vi har avtalsfrihet i Finland". Det hade bolagets styrelse beslutat. Fackförbunden informerade med en gång landskapsregeringen om att det gällande kollektivavtalet upphört, då arbetsgivaren inte kan uppfylla villkoret om att följa ett kollektivavtal som skrivits in i entreprenadavtalet om det saknas ett kollektivavtal.

Strax därefter, den 17 mars 2022, grundade Hans Jonasson, den enda ordinarie styrelsemedlemmen i Nordic Jetline Finland Oy, Finlands Fria Sjöfarare rf, som registrerats som arbetstagarförening och som tecknat kollektivavtal med Nordic Jetline Finland Oy. Samma arbetstagarförening har också tecknat kollektivavtal med EW Finland Oy, vars enda ordinarie styrelsemedlem, återigen, är Hans Jonasson. Det sistnämnda kollektivavtalet har tecknats för en bransch som har ett gällande allmänt bindande kollektivavtal. Löner i euro eller andra tillägg eller ersättningar har inte skrivits in i något av kollektivavtalen, utan de "avtalas separat" enligt avtalet.

Sjöfartens fackförbund godkänner inte arbetstagarföreningar som grundats av arbetsgivarna. Finlands Fria Sjöfarare rf tillvaratar endast arbetsgivarens intressen.

Helsingfors den 20 april 2022

Finlands Sjömans-Union FSU rf
Kenneth Bondas / ordförande
+358 40 456 0245

Finlands Skeppsbefälsförbund rf
Johan Ramsland / verksamhetsledare
+358 40 667 2227

Finlands Maskinbefälsförbund rf
Robert Nyman / verksamhetsledare
+358 50 454 2767